

identitats

Pagesia en tracció animal

TEXT: REDACCIÓ.

Sierra), i amb altres cursos que jo mateix vaig organitzar al Turó d'en Rompons. Ha estat un procés d'uns dos anys, ja que en no tenir a prop persones experimentades, l'aprenentatge ha hagut de ser molt progressiu i espaiat.

Per què un cavall?

El cavall m'agrada molt com a animal, però suposo que com que és el més comú, és més fàcil trobar entesos en la matèria que t'assessorin i també guarniments i eines que s'hi adaptin.

Et va costar trobar-la? L'has ensenyat tu mateix?

L'euga em va arribar de casualitat, ja que la tinc d'acollida. És propietat d'un company que no la podia tenir aleshores, i de moment hem tingut l'oportunitat d'aprendre i treballar junts. Va arribar sense domar, i l'he ensenyat jo mateix però amb l'ajuda indubtable de professionals com en Jordi Terrazas, en Jordi Vinyal i l'Edgar Guerrero.

Creus que hi ha prou formació i de prou qualitat sobre tracció animal? Què trobes a faltar?

Trobo a faltar una escola específica, o cursos de llarga durada pel que fa a aprendre no només la teoria del treball amb animals, sinó el dia a dia del seu manteniment, ús de les eines, control de l'animal, etc. Des del Turó d'en Rompons estem plantejant engegar alguna cosa que s'hi acosti.

Quines funcions té l'euga?

El tinc com a animal de granja polivalent. Sobretot treballem a l'hort (llaurant, desherbant, calçant, etc.), però també com a sistema de transport d'una finca a l'altra, carregant materials amb bast o arrossegant, desbrossant zones amb molta vegetació... i com a indubtable aportador de matèria orgànica! ✿

Maria Giner Gómez.

Can Marquès.
Canovelles.
Treball de la terra amb una euga en una finca hortícola
Nom del cavall: Fosca

Quan temps fa que treballeu amb cavall?

Hi vam començar a treballar el 2012.

Per què vau decidir introduir la tracció animal?

Ens sembla molt important apostar per tècniques de producció que caminin cap a una reducció del consum del combustible fòssil, que millorin qualitat de vida i preservin una cultura i un saber agrari tradicional, combinant-ho amb els aven-

Pol Dunyó Ruhí.

El Turó d'en Rompons.

Vilassar de Dalt.

Gestió agrícola amb cavall.

Nom del cavall: Cati.

Quan temps fa que treballes amb cavall?

Fa un any que estem junts, i entre domar-la, aconseguir les eines i adaptar les feines, ara fa uns quants mesos que treballem de manera regular.

Per què et vas interessar per la tracció animal?

Perquè penso que, a part del que suposa a nivell filosòfic i ecològic, el fet de treballar amb un animal aporta unes condicions molt favorables tant pel que fa a la velocitat i precisió de les feines, com a la qualitat de la terra treballada i la no agressió del medi. Cal dir també que per a extensions petites (menys de dues hectàrees) on un tractor només es realment útil de manera puntual, és molt efectiu: molt més econòmic que un tractor, i molt més polivalent, ràpid, i còmode que un motocultor. A més, suposa deixar de dependre dels combustibles fòssils. Tenim un tractor solar al nostre abast i sembla que ens neguem a reconèixer-ho!

Com et vas formar?

Em vaig formar amb diferents cursos a l'Escola Agrària de Manresa, a La Longuera (Elche de la

ços que milloren aquesta tècnica i que altres països han desenvolupat molt.

A més, ens sembla molt més agradable treballar amb bona sintonia amb un animal que no amb la vibració i el mal d'esquena que et fa la motoaixada.

Quanta gent de la finca sap fer-lo treballar?

Aquest últim any ens hem reorganitzat i el Jordi és el principal responsable de la tracció animal, que treballa amb equip amb la Fosca, però sempre hi sol haver una altra persona amb ells. En cas que el Jordi no pugui, jo puc treballar amb la Fosca sense ell. Normalment és convenient que treballi la mateixa persona amb el cavall, ja que la relació amb ell i entendre'l és molt important, però en una finca productiva és més interessant que dues persones puguin fer aquesta tasca.

Com us vau formar?

Tots dos hem fet el curs de La Longuera amb l'Alfred Ferris i un curs de doma natural. El Jordi ha assistit a diferents cursos de l'Escola Agrària de Manresa, a les trobades anuals d'Humane & Horse i a fires agrícoles especialitzades en tracció

animal a França. També hem organitzat dos cursos d'introducció i aprofundiment en la tracció animal en horta, un a Can Marquès i un altre al Parc Agroecològic de l'Empordà.

És més costós el cavall que el tractor?

No n'hem fet un càlcul real comparatiu perquè no ens basem només en l'aspecte econòmic per treballar amb la Fosca. Nosaltres sabem que tenir la Fosca en plantilla té un cost, però en aquest moment no estem treballant a ple rendiment amb ella, ja que n'estem fent una introducció progressiva. Per tant, no en podem fer una valoració global que tingui un mínim de rigor.

Quines funcions té l'euga dins la gestió agrícola?

El cavall té múltiples funcions en la gestió agrícola, però depèn de molts factors. En el nostre cas hem decidit començar a substituir les feines que normalment fa la motoaixada: desherbar entre línies i calçar, però preveiem introduir a curt termini el desherbat entre plantes. A més, passem el rascler o l'entauladora després d'una sembrada d'adob en verd i utilitzem els seus fems compostats per adobar els hivernacles. ✿

Ricard Huguet.
Les Casetes d'en Portacreu.
Ribes, Sant Pere de Ribes.
Treball de la terra amb cavall en una finca hortícola.
Nom del cavall: Negre

Quant temps fa que treballes amb cavall?

Vaig començar aprenent a ca Vicent Martí, quan tenia 21 anys, el 2009. Allà vaig aprendre agricultura, i la vaig aprendre des de zero ja amb haca, com es diuen els cavalls a l'Horta de València. Per tant, des del primer moment han anat lligades les dues coses: agricultura i tracció animal. Pel meu compte, vaig començar a Xoriguera, a Castellet i la Gornal, quan vaig tornar de l'Horta, el 2011.

De qui en vas aprendre i què va representar per a tu?

El primer contacte va ser en unes jornades tècniques-curs de tracció animal amb l'Alfred Ferris. Més endavant vaig aconseguir que en Vicent Martí m'acceptés d'aprenent, cosa excepcional en aquell moment, fet del qual em sento un privilegiat.

El primer cavall se't va morir. Què va passar?

En Pau es va morir el 3 d'agost del 2013. En Pau va ser el meu mestre, l'haca amb la qual vaig aprendre a ca Vicent. La càrrega emocional i simbòlica era i és molt gran. Va ser un moment fatal. Amb en Pau se n'anaven històries, vivències, sentiments... També se n'anava l'eina principal que feia rutilar la roda a l'horta. Per gran sort, en Jordi

Terrazas, que feia poc que tenia en Bru, un cavall de treball magnífic, va poder venir a ajudar-me. Finalment en Negre va sortir d'una alqueria del costat de la Politècnica de València. I un cop a casa tocava ensenyar-la. Jo no en sabia, i vam tenir algun ensurt que em va fer agafar molta por i temor. Però en Jordi em va fer veure que l'animal era bo, i que només calia començar a fer les coses per on cal començar. I ens hi vam posar de seguida. I la cosa va anar molt bé, molt. L'animal va anar evolucionant. Va passar l'adolescència i va arribar a la plenitud. Ara ja és un animal noble, fet, temperat. No l'espanta res, està serè i calmat.

Què et deien els pagesos veïns a l'inici?

Només la gent que em va acceptar i em va cedir terres em va donar suport, i alguns pagesos fora de la norma de la zona. Se sumaven dues coses per desconfiar de mi: no tenia experiència com a pagès i volia iniciar un projecte diferent del que s'estava habituat. De mica en mica, i amb el temps, ens hem anat guanyant el respecte, no sé si per com treballem o perquè sóc un jove pagès, que comença de zero, que inicia un projecte trencador i que, a més, sobreviu i creix. Avui, ja no veig que em considerin ningú estrany, ja formem part del paisatge ribetà.

Com ha de ser la relació entre el pagès i el seu animal de treball?

La relació amb un animal de treball i amb tots és de respecte, d'agraïment i de confiança mútua.

Quin paper juga el cavall en el treball del sòl?

El cavall no llaura, camina. Qui llaura és el pagès, qui guia el forcat, qui decideix quina eina posar, qui observa quan la terra està en saó per fer una bona feina. Aquí és quan es demostra la professionalitat del pagès. ✿